

Tillatelse

FOR

AUST-AGDER KRAFTVERK TIL Å BYGGE UT RYGENE KRAFTVERK I NIDELVEN (ARENDALSVASSDRAGET)

(MEDDELT VED KONGELIG RESOLUSJON 10. JANUAR 1975)

Ved kongelig resolusjon av 10. januar 1975 er bestemt:

- «1. I medhold av vassdragsloven av 15. mars 1940 §§ 62, 104 og 105 tillates Aust-Agder Kraftverk å ekspropriere nødvendig grunn og fallrettigheter og å bygge og drive Rygene kraftverk i samsvar med søknad av henholdsvis 17. og 19. juni 1974 og på de vilkår som er nevnt i Industridepartementets foredrag av 10. januar 1975.
2. I medhold av ervervsloven av 14. desember 1917 gis Aust-Agder Kraftverk tillatelse til erverv av fallrettigheter i Nidelven fra Rykende dam til Helle til utbygging av Rygene kraftverk på de vilkår som er inntatt i ovennevnte foredrag.
3. Konesjon til A/S Nidelven Vandkraft gitt ved Kronprinsregentens resolusjon 23. august 1957 trekkes tilbake.»

Vilkår

for tillatelse etter vassdragslovens §§ 62, 104 og 105 for Aust-Agder Kraftverk til ekspropriasjon av rettigheter og til utbygging av Rygene kraftverk.

(Fastsatt ved kongelig resolusjon av 10. januar 1975.)

1.

Aust-Agder Kraftverk plikter etter skjønnets bestemmelse å bekoste tiltak for å avlaste utbyggingsstrekningen for forurensning som nå tilføres denne fra bebyggelse og bedrifter. Skjønnnet legger i denne forbindelse også til grunn en rimelig fremtidig øking av forurensningsgraden av området.

2.

Aust-Agder Kraftverk plikter å bygge grunn dammer i utbyggingsstrekningen av hensyn til utseendet og fiskens gang på strekningen etter Industridepartementets bestemmelse. Planleggingen skjer i samråd med Miljøverndepartementet.

3.

Dersom den alminnelige fløting i vassdraget gjenopptas, skal det avgis nødvendig vann til tømmerrenne på strekningen Rykene dam—Helle etter nærmere bestemmelser fastsatt ved skjønn eller overenskomst.

4.

Aust-Agder Kraftverk plikter etter skjønnets bestemmelse å treffe tiltak for å avhjelpe ulemper for bestående vannforsyningsanlegg til de eiendommer som måtte bli berørt.

5.

Aust-Agder Kraftverk plikter i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å unngå ødeleggelser av naturforekomster og områder, når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Såfremt slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal Naturvernrådet underrettes i god tid på forhånd.

Aust-Agder Kraftverk skal videre i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding om dette til vedkommende museum. Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Aust-Agder Kraftverk plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å sørge for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende. Ved plassering av stein- og jordmasser skal også de stedlige myndigheter tas med på råd. Aust-Agder Kraftverk plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med denne post. Aust-Agder Kraftverk plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdet. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. Utgifter i denne forbindelse betales av Aust-Agder Kraftverk.

Midlertidige hjelpeanlegg bør så vidt mulig planlegges slik at de senere kan bli til varig nytte for almenheten.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere nødvendig underretning.

6.

I.

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, tar de nødvendige hensyn for å forebygge skader på vilt- og fiskebestandene som berøres av utbyggingene, reguleringene, og den øvrige drift av anleggene. Herunder skal konsesjonæren i rimelig grad forebygge fare for tilslamming og annen forurensning av vassdragene, anordne sperregitter foran tappe-tunneler og utløpet av kraftstasjonene hvis kostnadene med tiltakene står i rimelig forhold til det som oppnås.

II.

Dersom vedkommende departement bestemmer det, plikter konsesjonæren å bygge og vedlikeholde nødvendige laksetrappet på strekningen fra sjøen forbi Rykene dam. Vannslippingen under IV nedenfor vurderes da på nytt.

III.

For å avhjelpe skadevirkninger av utbyggingen plikter konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement eller den dette bemyndiger

- a. å sette ut yngel og/eller settefisk (herunder også smolt og annen flerårig fisk) av det antall, de arter og stammer, den størrelse og kvalitet, og på den tid, sted og måte som måtte fastsettes, og dekke alle utgifter forbundet med fangst av stamfisk, klekking, føring og transport av den fisk som skal settes ut,
- b. å bekoste fiskeri- og viltbiologiske undersøkelser, herunder langtidsundersøkelser og å delta i fellesfinansiering av større biologiske undersøkelser som omfatter de populasjoner som berøres av utbyggingen,
- c. å foreta utfiskinger (uttynninger) dersom reguleringsene fører til overbefolkning eller forverring av de naturlige forhold, og
- d. å dekke utgiftene med utvidet jakt- og fiskeoppsyn i anleggsperioden.

IV.

I tiden fra 1. mai til 30. september skal vassføringen nedenfor Rykene dam ikke være under 5,0 m³/sek. og i tiden 1. oktober til 30. april ikke under 1,0 m³/sek. I tillegg kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelser av departementet pålegges slipping av kunstige flommer dersom hensynet til laksens oppgang gjør dette påkrevet. Sommervannslippingen kan nedsettes dersom det blir enighet om å treffe andre tiltak til fremme av fisket.

V.

Dersom det som følge av kraftutbyggingen oppstår skader som berører vilt- og fiskebestandene i området, tilpliktes konsesjonæren utover det som er nevnt ovenfor å bekoste ytterligere tiltak som departementet bestemmer, såfremt omkostningene står i rimelig forhold til det som derved vinnes.

Vilkår

for tillatelse etter ervervslovens § 4 for Aust-Agder Kraftverk til erverv av fall i Rykenefossen i Nidelven.

(Fastsatt ved kongelig resolusjon av 10. januar 1975.)

1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år fra konsesjonens datum. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. konsesjonslovens § 4, 3. ledd, og for øvrig § 2, post 17, annet ledd, som gis tilsvarende anvendelse.

Konsesjonen kan ikke overdras uten Kongens samtykke.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til statens konsesjonsavgiftsfond av kr. 1 pr. nat.-hk, beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde som det konsederte vannfall etter den foretatte utbygging kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet og en årlig avgift til konsesjonsavgiftsfondene i de fylkes-, herreds- og bykommuner som

Kongen bestemmer av kr. 6 pr. nat.-hk, beregnet på samme måte.

Etter 10 år, regnet fra konsesjonens datum, kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som vannkraften tas i bruk.

Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelse om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vannforbruket, samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 11, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Utbygging av vannfallet må påbegynnes innen 2 — to — år fra konsesjonens datum, og vannbyggingsarbeidene må fullføres og an-

leggets drift påbegynnes innen en ytterligere frist av 5 — fem — år.

Driften må ikke uten Kongens samtykke i så lang tid som 3 år kontinuerlig stanses eller kontinuerlig innskrenkes til mindre enn en tredjepart av det i den forløpne tid innsette, på regelmessig drift beregnede maskineris energi, heri ikke iberegnet hva der måtte være avgitt til bruk for stat eller kommune etter post 12 og sådanne stansninger eller innskrenkninger må ikke noen sinne i løpet av 10 år samlet finne sted i så meget som 5 år.

Ved tidsberegningene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For overtredelse av de i nærværende post omhandlede bestemmelser erlegger selskapet en løpende mulkt stor kr. 200 — to hundre kroner — pr. dag, hvori vedkommende frister oversittes.

5.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, som det kan fås for fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innenlandske arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges. Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle tvist om dette avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i denne post betaler konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

6.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og deres familier og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

8.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes, å forelegge NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende inntaksdammen slik at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av NVE. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. Utgiftene som er forbundet med dette, betales av anleggets eier.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av almenheten medmindre departementet treffer annen bestemmelse.

10.

Anleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av NVE utføre de hydrologiske observasjoner, som i det offentliges interesse finnes påkrevet, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget, skal sendes Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi inntil 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde som vannfallet etter den foretatte utbygging kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet, til den kommune hvor kraftanlegget er beliggende, eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år, regnet fra konsesjonens datum.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttak av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften, enten denne er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lock-out, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vannfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles, kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft som er betinget i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften

av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

12.

Konsesjonæren plikter i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å unngå ødeleggelser av naturforekomster og områder, når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Såfremt slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal Naturvernrådet underrettes i god tid på forhånd.

Konsesjonæren skal videre i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding om dette til vedkommende museum. Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonæren plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å sørge for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende. Ved plassering av stein- og jordmasser skal også stedlige myndigheter tas med på råd. Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med denne post. Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdet. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. Utgifter i denne forbindelse betales av konsesjonæren.

Midlertidige hjelpeanlegg bør så vidt mulig planlegges slik at de senere kan bli til varig nytte for almenheten.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere nødvendig underretning.

13.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av vedkommende departement.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av post 2, 4, 11 eller 13, første eller annet ledd, kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake i samsvar med ervervslovens § 26, annet ledd.

14.
Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende, jfr. ervervslovens § 2.